

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שלישי כ"ז בכסלו תשע"ז

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

סוטה - מ"ג

1. 'ה' הולך עמכם' היינו הארון שהשם וכל כינויו מונחין בו. מה המקור לכך?
וישלח אותם משה... אותם - אלו סנהדרין, פינחס - זה משוח מלחמה, וכלי הקודש - זה ארון ולוחות שבו, וחצוצרות התרועה - אלו השופרות.
2. שנינו: לא לחנם הלך פינחס למלחמה, אלא ליפרע דין יוסף, אבי אמו, על שהמדינים מכרוהו למצרים. מה יחוסו של פנחס?
למסקנה - מצד אחד ליתרו ומצד אחד ליוסף, או מאביו או מאמו.
והפסוק 'ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה' - תרי תשמע:
א. יתרו שפיטם עגלים לעבודת כוכבים, וכפי שהשבטים ביזוהו 'ראיתם בן פוטי זה... יהרוג נשיא בישראל' ב. יוסף שפיטפט ביצרו.
3. אלו עוד כלולים ב'בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישוב לביתו'?
א. מלבד בית רגיל - בית התבן, בקר, עצים, אוצרות יין ותבואה. ובברייתא למדו זאת מ'מי האיש' מכל מקום, וראב"י חולק וסובר 'בית' כמשמעו.
ב. מלבד הבונה - הלוקח, היורש המקבל מתנה. ובברייתא למדו זאת מ'אשר בנה', מכל מקום.
4. אלו עוד כלולים ב'אשר נטע כרם ולא חללו'?
א. מלבד כרם - הנוטע חמשה אילני מאכל, ואפילו מחמשת המינין כפי שלמדו בברייתא מ'אשר נטע' וראב"י חולק וסובר 'כרם' כמשמעו.
ב. מלבד הנוטע - המבריך, המרכיב.
ג. לוקח, יורש, ומקבל מתנה - כפי שלמדו בברייתא מ'מי האיש'.
5. אלו כלולים ב'איש אשר ארש אשה'?
המארס את הבתולה, ואת האלמנה, ואפי' שומרת יבם, ואפי' שמע שמת אחיו במלחמה.
6. כיצד דינם של החוזרין, ומי אלו שנפסק לגבם שאינם חוזרין?
א. החוזרין - מספקין מים ומזון, ומתקנין את הדרכים.
ב. אלו אינם חוזרין - הבונה בית שער, אכסדרה ומרפסת - כיון שאינו דומה ל'בית' שראוי לדירה.
הנוטע ארבע אילני מאכל, וחמשה אילני סרק - כיון שאינו דומה ל'כרם' שיש לו 5 מיני מאכל.
המחזיר את גרושתו, אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ממזרת ונתינה לישראל, בת ישראל למזר ולנתין.
לר' יהודה - אף הבונה בית על מכונו - סתרו ובנאו במדה ראשונה, אינו חוזר כיון שאינו 'חדש'.
לר' אליעזר - אף הבונה בית לבינים בשרון כיון שאין הקרקע שם יפה ללבנים.
ג. אלו שאין זוין ממקומן אפילו ללכת עד הספר ולשוב ע"פ כהן ופטורין מכל תפקיד - כמו שלמדו מהפסוקים.
בנה בית וחנו ולא דר בו עדיין שנה, נטע כרם ועדיין לא עברה שנת רביעית עליו שלימה, הנושא את ארוסתו, הכונס את יבמתו.
7. מצינו כמה ברייתות סותרות מי המדבר ומי המשמיע את פסוקי המלחמה. כיצד מתיישב?
מ'זוגש ועד ודברו' - כהן מדבר וכהן משמיע, מ'זדברו עד ויספו' - כהן מדבר ושומר משמיע, מ'ויספו ואילך' - שומר מדבר ושומר משמיע.
8. 'ולא חנכו' - למעט גזל בית שאינו חוזר. כיצד מתיישב עם ריה"ג שסובר רך הלבב - זה המתירא מעבירות שבידו, שחוזר?
מדובר שעשה תשובה ושילם דמים, ואע"פ שנחשב לוקח, כיון שבתחילה בא אליו בתורת דמים אינו חוזר.
9. 'ולא חיללו' - בא למעט: מבריך, מרכיב, במין אחר שהיא הרכבת איסור. במשנתנו שחוזר המבריך ומרכיב, באיזו הרכבת היתר עוסקת?
א. אין לפרש - ילדה שלא הגיעה שנתה רביעית בזקינה, כיון שנפסק: ילדה שסיבכה בזקינה - בטלה ילדה בזקינה ואין בה דין ערלה, ואינו חוזר.
ב. רבי ירמיה - ילדה בילדה - ולולא ההרכבה לא היה חוזר משום הראשונה, כיון שמדובר שנטעה לגדר או קורות, שבאופן זה פטור מערלה.

- הטעם שלא אומרים** שהנטעת לגדר דינה כזקינה ותתבטל בה הילדה - כיון שדווקא בזקנה שאינו יכול להחזירה למצב של ילדה, ילדה בטלה בה אבל בילדה שנטעה לגדר תועיל מחשבתו לשנותה לאכילה ולכן לא בטלה בה.
- וכמו שמצינו** באילנות שעלו מאליהן - חייבין בערלה, מוכח שיכול ליעדם לאכילה.
- ג. **לא העמידו במרכיב אילן בכרם של שני שותפים** מוכח מכך, שכרם של שני שותפין - אין חוזרין עליו מערכי המלחמה. ואינו דומה לחמשה אחין שמת אחד מהן במלחמה שכולן חוזרין - כיון ששם כל אחד 'קרינא ביה אשתו' כיון שיתכן שתתייבם לו, אבל בכרם 'לא קרינא ביה, כרמו' לכל אחד.
- ד. **רב נחמן בר יצחק** - מדובר במבריך אילן - שחוזרים עליו, בירק - שאין חוזרים עליו, וסבר ככ"ד שמתיר להבריך אילן בירק.
- ה. **רבי יוחנן** - הברייתא שממעטת מ'ולא חללו' מבריך היא בשיטת ראב"י וכמו שסובר 'כרם כמשמעו'. כך סובר נטע כמשמעו, ולא מבריך.

10. אלו מימרות הובאו בגמרא מרבי יוחנן בשם רבי אליעזר בן יעקב?

- א. **ילדה שפחותה בגובהה מטפח** - חייבת בערלה כל שנותיה מדרבנן, כיון שנראית כבת שנה ונראה כאוכל פירות ערלה. ודווקא 'שתים כנגד שתים ואחת יוצאה זנב' אבל אם כל הכרם כך, יש לזה קול ולא יחשדוהו.
- ב. **אסור לקרוא קר"ש בד' אמות של המת משום 'לועג לרש חרף עושהו'**.
- ג. **בת אשתו הגדלה בין בניו מאשה אחרת**, אסורה לינשא לאחין מאשתו השניה, כיון שנראית כאחותם. והגמרא דוחה דין זה - משום שיש להם קול.
- ד. **עני שעשה מהלקט שכחה ופאה כרי** - הוקבעו למעשר מדרבנן, כיון שהרואים יחשדו שגדל בשדהו. ודווקא שכינסם בשדה, אבל בעיר - יש קול שהם מתנות עניים הפטורים.
- ה. **ילדה הפחותה מטפח שנטעה בין הזרעים** - אינה אוסרת את הזרעים בכלאים כיון שאינה נראית כנטיעה. ודווקא ב'שתים כנגד שתים ואחת יוצאה זנב', אבל אם כל הכרם כך, אוסר.